

1. פרשנות

(תיקונים: התש"ם, התשמ"ד, התשנ"ה, התשנ"ז)

בחוק זה -

"חוק הביטוח" - חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, והתקנות לפיו;

"המוסד" - כמשמעותו בחוק הביטוח;

"עובד" ו "מעביד" - כמשמעותם בחוק הביטוח;

"הכנסה" - הכנסת העובד שממנה חייב מעביד בתשלום דמי ביטוח לאומי ולגבי מי שאינו עובד - ההכנסה שממנה

הוא חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי;

"עובד עצמאי" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק הביטוח;

"דמי ביטוח לאומי" - דמי ביטוח לאומי כלשהם לפי חוק הביטוח;

"קופת חולים" - כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994;

"תושב ישראל" - לרבות תושב ישראל באזור כהגדרתו בסעיף 1א לחוק הביטוח.

2. חובת תשלום מס מקביל

[תיקונים:

התשמ"ד, התשמ"ו, התשנ"ד, התשנ"ד (מס' 2), התשנ"ה, התשנ"ה (מס' 2)]

(א) מעביד לרבות מעביד כאמור בסעיף 192א(ב)(5) ו-(6) לחוק הביטוח חייב לשלם מס מקביל בעד כל עובד מעובדיו שהוא תושב ישראל ושהמעביד חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בעדו, בשיעור מלא כאמור בפרט (1) בטור ב' בלוח א' מהכנסת העובד, ובלבד שעל חלק ההכנסה שאינו עולה על מחצית השכר הממוצע כמשמעותו בסעיף 1א לחוק הביטוח יהיה שיעור המס המקביל בשיעור מופחת כאמור בפרט (1) בטור ב' בלוח א'.

(ב) עובד עצמאי תושב ישראל, החייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בעד עצמו, חייב לשלם בעד עצמו מס מקביל בשיעור מלא כאמור בפרט (2) בטור ב' בלוח א' מהכנסתו.

(ג) עובד תושב ישראל שמעבידו אינו חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בעדו, אך העובד חייב בתשלום בעד עצמו, חייב לשלם בעד עצמו מס מקביל בשיעור מלא כאמור בפרט (2) בטור ב' בלוח א' מהכנסתה ובלבד שעל חלק ההכנסה שאינו עולה על מחצית השכר הממוצע, כמשמעותו בסעיף 1א לחוק הביטוח, יהיה שיעור המס המקביל בשיעור מופחת כאמור בפרט (2) בטור ב' בלוח א'.

(ד) תושב ישראל מעל גיל 18, שאינו עובד ואינו עובד עצמאי, והחייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בעד עצמו, למעט מי שהמוסד ביטחו לפי בקשתו, חייב לשלם בעד עצמו מס מקביל בשיעור של 3.1% מהכנסתו או בשיעור מוקטן שייקבע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

(1ד) שיעורי המס המקביל החלים לפי סעיף קטן (א) יופחתו באחוזים מההכנסה כנקוב בפרט 1 בטור ג' בלוח א', ושיעורי המס המקביל החלים לפי סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יופחתו באחוזים מההכנסה כנקוב בפרט (2) בטור ג' בלוח א'.

(2ד) על אף הוראות סעיף קטן (א), יופחת שיעור המס המקביל החל על מעביד של עובד במשק בית לפי חוק זה, ב-0.3% במקום השיעורים האמורים בפרט 1, בטור ג' בלוח א'.

(3ד) הופחתו שיעורי המס המקביל לפי הוראות סעיף קטן (ד1), ישלם אוצר המדינה למוסד, מדי חודש, סכום השווה לצירופם של שניים אלה (להלן - שיפוי המס המקביל):

(1) סכום השווה ל-64.86% מסך כל תקבולי המס המקביל שגבה המוסד ממעבידים, בחודש שלגביו מחושב השיפוי.

(2) סכום השווה ל-65.13% מסך כל תקבולי המס המקביל שגבה המוסד מעובדים עצמאיים, בחודש שלגביו מחושב השיפוי.

(4ד) הוראות סעיף 159ב(ב) עד (ה) לחוק הביטוח, יחולו בשינויים המחוייבים, לענין סכומים שאוצר המדינה חייב בתשלום לפי סעיף קטן (3ד).

(ה) שר העבודה והרווחה ² ושר הבריאות רשאים, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לקבוע לגבי עובד במשק בית מס מקביל מוקטן, לפי שיעורים ודרכי חישוב שייקבעו בתקנות, במקום שיעור המס האמור בסעיף קטן (א).
(ו) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהתחייבות של מעביד לשלם מס מקביל בעד עובדו לשעבר הזכאי לקיצבת פרישה מעבודה.

(ז) הוראות חוק הביטוח לרבות ההוראות המיוחדות שבסימן ה' לפרק ח' בו יחולו, בשינויים המחוייבים, לענין מס מקביל כאילו היה דמי ביטוח לאומי; שר העבודה והרווחה ושר הבריאות רשאים לקבוע בתקנות הוראות בדבר מס מקביל כדרך שהוא רשאי לקבוע לפי חוק הביטוח הוראות בדבר דמי ביטוח לאומי, ובלבד שחלק מההכנסה שיקבע לענין שיעורים מופחתים של מס מקביל לא יעלה על חלק מההכנסה שנקבע לענין שיעורים מופחתים של דמי ביטוח לאומי לפי סעיף 160א לחוק הביטוח.

2.א. הוראות מיוחדות

(תיקונים: התשמ"ד, התשנ"ד)

שר העבודה והרווחה ושר הבריאות רשאים לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות לענין חובת תשלום מס מקביל לגבי תושב ישראל מעל גיל 18 שסעיף 2(א) עד (ד) לא חל לגביו, ואשר משתלמים בעדו דמי ביטוח לאומי, ובלבד שתקנות לגבי מי שסעיף 192 לחוק הביטוח חל לגביו, יותקנו בהסכמת שר האוצר.

2.ב.

(בוטל).

3. דרכי הגבייה

(א) המוסד יגבה את המס המקביל בדרך שבה הוא גובה דמי ביטוח לאומי, ולענין הגבייה והתשלום של המס המקביל יחולו הוראות חוק הביטוח בשינויים המחוייבים לפי הענין, כאילו היה דמי ביטוח.

(ב) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות הוראות מיוחדות לענין אופן ודרכי הגבייה והתשלום של המס המקביל לפי סעיף זה.

4. תשלום מס מקביל על-פי הסכם

היה מעביד חייב בתשלום מס מקביל לקופת-חולים בעד עובדיו על פי הסכם קיבוצי, חוזה-עבודה או כל הסכם אחר, יופחת מתשלום זה המס המקביל שהוא חייב לשלם לפי חוק זה.

5.

(בוטל).

א.5.

(בוטל).

6. חלוקת מס לקופות

(תיקונים: התש"ם, התשנ"א, התשנ"ב (מס' 2), התשנ"ג, התשנ"ד)

(א)-(ג) (בוטלו).

(ד) המוסד ינכה את ההוצאות שהיו לו בקשר למילוי תפקידו על פי חוק זה, מהסכומים שגבה כמס מקביל, לפי שיעורים ודרכי-חישוב שיקבע שר העבודה בתקנות.

(ה) (בוטל).

א.6.

תקנות ביצוע

3

(תיקונים: התשנ"א, התשנ"ד)

שר העבודה והרווחה ושר הבריאות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, רשאים לקבוע בתקנות תנאים ומועדים לגבי חלוקת סכומי המס המקביל בין קופות החולים, כללים בדבר תשלום מקדמות וכללים להתחשבות עם קופות החולים או בין המוסד לבין קופות החולים בדבר סכומים שחולקו ביתר או בחסר.

7. מסירת נתונים

(תיקונים: התשמ"ד, התשנ"ב)

(א) כל קופת-חולים חייבת להעביר למוסד, לפי דרישתו, כל נתון שידרוש המוסד לענין חוק זה, לפי כללים שייקבעו בתקנות.
(ב) לא הגישה קופת-חולים נתונים כנדרש ממנה לפי סעיף קטן (א), רשאי המוסד לעכב כספים המגיעים לה לפי סעיף 6.
(ג) מי שחייב בתשלום דמי ביטוח לאומי בעד עצמו או בעד אחר וכן מי שמשלמים בעדו דמי ביטוח לאומי, חייב למסור למעבידו או למוסד, לפי דרישתם, כל נתון הנחוץ לענין חוק זה, לפי כללים שייקבעו בתקנות.
(ד) המוסד רשאי להעביר לכל אחת מקופות החולים מידע הדרוש לאימות נתונים לצורך ביצוע חוק זה לגבי מבטחיה, בני זוגם וילדיהם שטרם מלאו להם שמונה עשרה שנים; לענין זה, "מידע" - שם, מספר תעודת זהויה, כתובת, מין, תאריך לידה, תאריך עליה לישראל, ומועד הצטרפות לקופת חולים אחרת.

8. שירותי בריאות בעבודה

(תיקון התשמ"ד)

(א) קופות החולים יתנו שירותי-רפואה בעבודה, יבצעו פעולה מונעת ומחקר, ויממנו שירותים ופעולות אלה, הכל מסוגים, במקומות, במועדים, בדרכים ובהיקף שיקבעו שרי העבודה והבריאות בתקנות; נקבע בתקנות שפעולות ושירותים כאמור יבוצעו במקום העבודה לגבי כלל העובדים או סוג מסויים מהם, יכול שיבוצעו על ידי קופת-חולים אחת כפי שייקבע.
(ב) נטל ההוצאות של פעולות ושירותים כאמור בסעיף קטן (א) יתחלק באופן יחסי בין קופות החולים לפי כללים שיקבעו שרי העבודה והבריאות בתקנות באישור ועדת העבודה של הכנסת.
(ג) הוראות סעיף זה יחולו בשינויים המחוייבים גם לגבי עובד עצמאי.

9. עונשין

מי שלא שילם מס מקביל בעד עובדו או בעד עצמו כאמור בחוק זה דינו - קנס; נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי תאגיד, יואשם בה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה בו מנהל פעיל, שותף, למעט שותף מוגבל, או עובד מנהלי בכיר אחראי למעשה נושא עבירה, אלא אם כן הוכיח שניים אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט את כל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע העבירה.

10. פיקוח

מי שניתנו לו סמכויות לפי סעיף 196 לחוק הביטוח (להלן - מפקח) רשאי להשתמש בהן גם לעניין חוק זה.

11. סמכות

(א) לבית הדין האזורי כמשמעותו בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, תהיה סמכות ייחודית לדון ולפסוק בכל תובענה הנובעת מחוק זה.

(ב) בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, בסוף התוספת השניה יבוא: "חוק מס מקביל, התשכ"ג-1973".

12. דין המדינה

לעניין חוק זה דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר.

13. עונשין

(תיקון התשל"ג)

(א) מי שעשה אחת מאלה, דינו - מאסר שנה אחת או קנס 3,000 לירות:

(1) מסר הצהרה כוזבת בקשר למס מקביל או העלים עובדות שיש להן חשיבות לעניין זה;

(2) עשה קנוניה עם אדם אחר להקטנת מס מקביל;

(3) הפריע למפקח במילוי תפקידו.

(ב) מי שלא עשה את המוטל עליו על פי חוק זה או התקנות לפיו, חוץ מחובת תשלום מס מקביל, דינו - קנס 100 לירות בעד כל אדם שלגביו נעברה העבירה.

14. מועצה מייעצת

(תיקונים: התשמ"ד, התשמ"ו)

(א) שר העבודה ימנה מועצה מייעצת לעניין חוק זה ולא יותקנו תקנות לפי חוק זה אלא לאחר התייעצות עם המועצה.

(ב) המוסד יגיש למועצה דין-וחשבון שנתי על ביצוע תפקידיו לפי חוק זה.

(ג) שר העבודה יקבע את מספר חברי המועצה; המועצה תכלול במספרים שווים זה לזה, נציגי קופת החולים - ובלבד שלכל קופת חולים יהיה לפחות נציג אחד - נציגי עובדים שיתמנו לאחר התייעצות בארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של העובדים במדינה, נציגי מעבידים אשר יתמנו לאחר התייעצות בארגונים ארציים של מעבידים שלדעת שר העבודה הם יציגים ונציגי עובדים עצמאיים שיתמנו לאחר התייעצות בארגונים שלדעת השר מייצגים עובדים עצמאיים; כן תכלול המועצה נציגי שרי העבודה והבריאות והמוסד לביטוח לאומי, ונציגים אחרים של משרדי הממשלה ושל הציבור, הכל כפי שיקבע שר העבודה.

(ד) הודעה על הרכב המועצה תפורסם ברשומות.

(ה) שר העבודה, או מי שהוא ימנה, יהיה יושב ראש המועצה.

(ו) המועצה רשאית למנות ועדות מבין חבריה ולמנות להן מומחים שלא מבין חבריה, ולאצול להן מסמכיותיה.

(ז) המועצה וועדותיה יקבעו את סדרי דיוניהן ועבודתן, במידה שלא נקבעו בתקנות.

(ח) קיומן של המועצה או ועדה מועדותיה ותוקף החלטותיהן לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או שהיה ליקוי במינויו.

15.

(בוטל).

16.

ביצוע ותקנות

4

שר העבודה והרווחה ושר הבריאות ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.

17. תחילה

תחילתו של חוק זה ביום כ"ח באדר ב' התשל"ג (1 באפריל 1973).

17א. ביטול חובת תשלום המס המקביל - הוראות מיוחדות

תוספת 5

(תיקון התשנ"ז)

(א) חובת תשלום מס מקביל תחול רק בעד התקופה המסתיימת ביום כ"א בטבת התשנ"ז (31 בדצמבר 1996) (להלן - היום הקובע).

(ב) (1) קופות החולים ימשיכו לפעול בהתאם להוראות סעיף 8 עד ליום הקובע.

(2) לאחר היום הקובע יינתנו שירותי רפואה בעבודה על פי הוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-

1994, ופעולה מונעת ומחקר בתחום הבריאות והבטיחות בעבודה יבוצעו וימומנו על פי הוראות חוק ארגון

הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.

(ג) שר העבודה והרווחה ⁴ יורה על פיזור המועצה המייעצת האמורה בסעיף 14, לא יאוחר מתום 5 שנים מהיום הקובע;

הודעה על פיזור המועצה תפורסם ברשומות.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי להתקין תקנות לענין ההתאמות הנדרשות עקב ביטול חובת תשלום המס המקביל.

תוספת 5

(סעיף 1)

לוח א'

טור ב'	טור ג'	טור ד'	טור ד'	טור ד'	טור ד'	טור ד'
האחוזים	האחוזים	האחוזים	האחוזים	האחוזים	האחוזים	האחוזים
סה"כ אחוזים	ההפחתה	מההכנסה	מההכנסה	מההכנסה	מההכנסה	מההכנסה
		לאחר	לאחר	לאחר	לאחר	לאחר
טור א'	במס המקביל	הפחתת המס	הפחתת המס	הפחתת המס	הפחתת המס	הפחתת המס
מההכנסה		המקביל	המקביל	המקביל	המקביל	המקביל

שיעור מופחת	שיעור מלא	שיעור מופחת	שיעור מלא	שיעור מופחת	שיעור מלא	סוג החייב בתשלום	פרט
1.78	3.00	1.15	1.95	2.93	4.95	מעביד	1
						עובד עצמאי ועובד	2
1.45	3.00	0.95	1.95	2.40	4.95	שמעבידו אינו חייב בתשלום	

גולדה מאיר

יוסף אלמוגי

ראש הממשלה

שר העבודה

שניאור זלמן שזר

נשיא המדינה

[1]. ס"ח 69, התשל"ג (1.4.1973), עמ' 88.

תיקונים: ס"ח 695, התשל"ג (20.4.1973), עמ' 140;

ס"ח 808, התשל"ו (22.4.1976), עמ' 180;

ס"ח 892, התשל"ח (7.4.1978), עמ' 117;

ס"ח 934, התשל"ט (10.4.1979), עמ' 105;

ס"ח 969, התש"ם (15.4.1980), עמ' 124 (תחילת התיקון ביום 1.4.1980);

ס"ח 1111, התשמ"ד (15.3.1984), עמ' 86. ס"ח 1162, התשמ"ו (10.11.1985), עמ' 46. ס"ח 1190,

התשמ"ו (8.8.1986), עמ' 214. ס"ח 1351, התשנ"א (27.3.1991), עמ' 126;

ס"ח 1137, התשנ"ב (2.1.1992), עמ' 35;

ס"ח 1138, התשנ"ב (8.1.1992), עמ' 41 [התשנ"ב (מס' 2)];

ס"ח 1425, התשנ"ג (15.7.1993), עמ' 124 (תחילת תוקף ביום 1.7.1993);

ס"ח 1469, התשנ"ד (26.6.1994), עמ' 173;

ס"ח 1475, התשנ"ד (28.7.1994), עמ' 259 [התשנ"ד (מס' 2)];

ס"ח 1497, התשנ"ה (28.12.1994), עמ' 81;

ס"ח 1535, התשנ"ה (3.8.1995), עמ' 378 [התשנ"ה (מס' 2)];

ס"ח 1607, התשנ"ז (7.1.1997), עמ' 21.

[2] סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (שקלט את סמכויות שר העבודה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

[3] סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (שקלט את סמכויות שר העבודה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

[4] סמכויות שר הכלכלה והתעשייה (שקלט את סמכויות שר העבודה) הועברו לשר הרווחה והשירותים החברתיים (י"פ 7394, התשע"ז, עמ' 1312).

[5] עפ"י הגדרת "קופת חולים" כפי שתוקנה בתיקון התשנ"ז, נראה שהיה מקום לבטל את התוספת, הכוללת רשימה של קופות חולים, אך הוראת ביטול לא נכללה בהוראות התיקון.

//